

Incipit p̄ma pars p̄ue partis Guilbermi Parisien. de vniuerso.

Scientia de vniuerso dicitur fm̄ duas intentiones quarū altera est p̄hysophia cōpleta ex aggregatiōe omnium scientiarū p̄hysophicarum quę admodū vniuersum aggregatū ē ex omnib⁹ q̄ sunt. et eius totalitas nō est. nisi collectio omnium eorū. Hoc autē manifestū est ex p̄portione quoniā quę admodum se habet vnūquodq; scibile ad totum aggregatū ex omnib⁹ scibilibus. Sic scientiarū vna quęq; ad scientiā aggregatā ex omnibus. Hoc autē est vt iam dixim⁹ p̄hysophia completa in totalitate sua. Huius vero exemplum est scientia de triangulo et scientia de circulo que partes sunt indubitāter geometrie complete. quę admodum triangulus et circulus partes sunt vniuersi p̄ geometriam mensurabilis seu cognoscibilis. Sic numerus et magnitudo continua ad aggregatū ex ambabus et eodē mō scientie de hīs ad scientiā aggregatam ex ambabus se habent. Altera vero intentio scientie de vniuerso ē scientia de ipso per modū quo ē vniuersum hoc ē de hīs que sunt ei p̄ modū istū; videlicet in quantum est vniuersum et hoc nominabo et numerabo et p̄sequar inquisitionē p̄scrutata p̄ vias probationū et declarationū p̄ quas acquiret tibi certitudo eorū si de⁹ voluerit

Quia illa scientia fit pars secunda p̄mi sapientialis ac diuinalis magisterij p̄pter duas causas.

Lito igitur in p̄mis quia vniuersū nō intelligo hic nisi vniuersitate creatoris et siue dicam vniuersū; siue omne siue mundū simpliciter. hoc ē absq; determinationis adiectione vna est intentio apud me triū istorū. Quare scientia de vniuerso p̄ modū istum est scientia de omni scientiaq; de mundo simpliciter scientia vna est. et est pars secunda p̄mi sapientialis ac diuinalis magisterij. hoc autē ē propter duas causas quarū altera est honor et gloria creatoris qui ē finis p̄cipuus et vltimus totius sapientialis diuinalisq; magisterij propter hunc finē em̄ p̄hysophantes in rebus huiusmōi solu

recte vereq; p̄hysophanter in illis. Non enim hac de causa sola inuestiganda sunt magnalia. ac mirabilia creatoris. vt cognoscantur quin potius vt ipse magnificetur et agnoscat esse deus ac diuinis seculorum et suadeatur p̄ hoc vel potius ingeratur animabus humanis honorificētia cultus ipsius. Cognitio quippe sola et enarratio laudū atq; magnalium ip̄i non ei debetur nec sola perficit animas n̄ras. sed veritas atq; sinceritas vltime venerationis est ei debita propter sup̄einentiā glorie sue et altitudinis et animabus etiam nostris debita est sicut nobilis p̄fectio earum et ip̄a etiā ē humane vite decor vnit⁹ et decus eximium. Aliasq; quoq; iam didicisti. quia q̄ sic p̄hysophant et animas suas miserabiliter decipiunt et cōtra ip̄as veram p̄hysophiam quinq; modis peccant. Primum quia vacuam eam faciunt et inanem ab eo qd̄ potissimum continere debet videlicet gloriā seu glorificationē creatoris. Secundo quia sterilem eam faciūt a fructu suo q̄ ē remuneratio felicitatis eterne. que in nouissimo expectatur. Tercio quia deformem eam faciūt ac detruncatā finē ab ea h̄mōi detrahentes cum p̄cipua eius pulchritudo ac speciositas i hoc fine p̄sistat quemadmodum si paulo decandetur cuius pulchritudinis pars maxima in cauda p̄sistit. Quarto stultam eam faciūt q̄ntū ad seipos dum magis ex ea stulti q̄ vere sapientes efficiunt ex ea quippe stulte non sapiēter et viuūt et operant. Quinto iniuriosam et cōtumeliosam illā deo efficiunt duz illam glorie sue inanissime applicant glorificari ex illa inaniter et nō creatorē glorificare veneratione congrua cupientes. h̄mōi ergo homines nō p̄hysophos veri nominis. S; p̄hysophorum simias ridiculosissimas q̄ vtiq; vere sunt repute. Secunda causa ē destructio erroris qui sunt circa vniuersū siue de vniuerso errorū inq̄ntū quibus declinat a viis veritatis et semitis rectitudinis p̄ quas ad hunc finem scilicet vere p̄hysophatiōis venit. Sunt etiā isti errores quia eousq; glorie dei p̄tradit vt vel dimidi⁹ de⁹ et nō in ultimate p̄fectionis p̄fectus putet vel indignus omni gratiarū actione. omniq; honorificētia. vtpote qui nec aliud nec aliter possit vel nūq; potuerit facere q̄ faciat vel qui omnino nō curet. qd̄ agatur in rebus humanis vel circa eas esse penitus

Aa

